

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I nadst. — Vsi delci naj se pošljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij "Edinosti". — Tisk tiskarnice "Edinosti", vpisane zadruge z imenjem poročevom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročna znača: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Posamezne številke "Edinosti" se prodajo po 6 vinarjev zastarle številke po 10 vinarjev.

Oglaši se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.

Cene: Oglaši trgovcev in obrtnikov mm po 10 vinarjev.

Osnovne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vinarjev.

Oglaši v tekstu lista do pet vrst K 20.—
vsake nadaljnje vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglaše sprejema inseratni oddelki "Edinosti". Naročna v reklamaciji se pošljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelki se nahaja v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštaohranilnični račun št. 841.652.

EDINOST

Na primorski fronti se nadaljujejo boji z vso srditostjo. - Dosedaj vsi napadi krvavo odbiti.

Nadaljni uspehi zveznih čet zapadno Visle. - Vzhodno Visle se boji nadaljujejo. - Ob Zlati Lipi in Dnjestru poležaj neizpremenjen. - Nemški uspehi pri Šavljah in ob Dubisi. - Pred Varšavo in Ivanogradom. - Ruski napadi ob Narevu ustavljeni.

Artillerijski boji med Mozo in Mozelo. - Napredovanje Nemcev v Aragonih. - Odbiti napadi Francuzov na raznih točkah

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 22. (Kor.) Uradno se objavlja: 22. julija 1915, opoldne.

Tudi včeraj je divala bitka pri Gorici z neznanjano srditostjo. Doberdobska planota je bila čez dan do obrežja pod maso težkega artillerijskega ognja. Hrabi branile so vztrajali in so sijajno odbili vse naskoke sovražnika.

V oddelku Kosicevega krila do Potazza so se ponaknili Italijani do večera bližu našim postojankam. Ponoci so napadli najprej pri Selcah, potem pa ponovno na vsej fronti med tem krajem in Vermeljanom. Danes zgodaj zjutraj so bili vsi ti naskoki krvavo odbiti. Hrabi ogrski črnovojnički so se tu zopet izkazali kot junaki.

Včer napadov nasprotnika pri Polazzu, je bilo včeraj zlomljeno že tekom dneva.

Vzhodno Zdravščine so prešle naše čete danes zjutraj v protinapad in so se ponovno vseh svojih prejšnjih postojank. Sovražnik se tu umika.

Na severozapadnem robu se nadaljujejo sredni boji.

Pri gorškemu predmostju so pošljili Italijani, zlasti v smeri proti Podgori, vedenje nove sile v bliko. Deset pešpolkov je napadlo tu zaporedom, a zaman. Skoro vedno je prišlo do boja mož proti možu. Tri naskoki so se izjavili včeraj pred našimi zadržki. Sovražniku se je posrečilo, udreti v posamezne kose naših jarkov. Ponoci je bil zoper pregnan iz njih. Isto tako so se izjavili napadi slabejših, s plinastimi bombami oboroženih sil pri Pevni. Tudi dva napada po enega polka na Sabotin sta bila s krilnim sodelovanjem naših artillerije krvavo odbita.

Naše, z brezprimerno navdušenostjo in življostjo se boreče čete, so torej po štiridevsetih bitki obdržale svojo postojanko tako na doberdobski planoti, kakor tudi v gorškem predmostju. Vendar pa boj je še ni končan.

Pri Plavah, Tolminu in dalje severno je trajal včeraj živahan artillerijski ogenj.

Boji v ozemlju Krna se nadaljujejo.

Na koroškem in tirolskem mejnem ozemlju se boji nadaljujejo.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, finl.

Italijanska kraljica Jelena v glavnem stanu.

RIM, 21. (Kor.) Kraljica Jelena je v spremstvu princenjke Natalije črnogorske in vojvode Oporta odpotovala h kralju v glavnem stanu.

Rezultat potovanja generala Porro v Franciji.

PARIZ, 22. (Kor.) »Matin« piše: Potovanje italijanskega generala Porra v Francijo in njegov razgovor z Joffrejem sta dovedla do uspeha, da je bil ustanovljen francosko-italijanski odsek, kojega seje se bodo vrsile v italijanskem poslanstvu v Parizu. Prva seja se je vršila včeraj.

Italijansko vojno posojilo.

LUGANO, 21. (Kor.) Agencija Stefani poroča, da je bilo po provizorični ceni v potpisani na vojno posojilo 950 milijonov lir in naznanja še morebitno zvišanje teh številk.

Iz posameznih poročil podpisov je razvidno, da so podpisi v raznih mestih manjši, kakor meseca januarja. Zato je nerazumljivo, kako je spravila Agencija Stefani skupaj 950 milijonov, ker ni bila januarska številka nikjer prekoračena.

Boji pri Gorici.

Nahajamo se v gorškem gričevju, zpadino od Soče, ki teče pod nami, kjer se njeni dotele ozka dolina razširi v obalno ravino. Tu se že vidijo pri sledovi Kraša, ki s Sveti Goro in hribom Sv. Valentina pada proti reki. Tod sprejema Soča potoka, katera ji v penastem šumu dovajata padavine, ki so se zbrale na zapadnem bregu pogorja. Ljubko gričevje, imenovano Brda, je to, kjer smo postavili svoje štore pod oljkanim, ki tod najlepše uspevajo in kjer rože najdalje cveto. Za nami, potopljeno v zlato, leži dražestno mesto vrtov, eldorado ljubiteljev špargljev, proti kateremu se laški kralj z Monte Quirina pri Krimu — kakor se govoriti — dan za dan hrepenejo ozira. Pod nami žubori potok. Po rebi navzgor se vrste med latniki višnje, smokve in drugo sadno dreve. Poleg stoji po grapah, ki mnogokrat razčlenajo ozemlje, severno drevje: bu-

kve in borovci, hrasti in gabri; vmes teovika in mirta. Tri kilometre od Gorice.

Po pobočjih St. Mavra se modre gozdovi. Tako lepo je tukaj, tako krasno; ravnina se kopije v solnčnem siju, iz katerega nas pozdravljajo z zlatom obliiti vrhovi zvonikov, in vse naokrog bobni grmenje topov, po zraku, ki ga giblje han vetrič, buče in rjevoje najtežji streli. Naši strelski jarki vadijo ob grebenu. Svoje izkušnje, ki smo si jih pridobili na severu, tu temeljito izkoriscamo. Čisto udobno je pri nas. Še piva ne manjka, celo plzenskega, ki teče sedaj v Gorici v potokih. V primeri s tovariši Galiciji in na Poljskem smo na poletnih počitnicah: topno noči, vroči dnevi, vmes krepe nevile, ki nas do kože premakajo, ako smo namreč rajši na prostem, nego da bi si poiskali zavjetja v krasnih staniščih. Podnevi imamo mir, le artillerijski ogenj ne počiva. Tako smo navajeni nanj, da naga manjka, kadar za čas potihne. Skozi navadno ne napravlja, četudi je komaj najti mesto, kamor bi čez dan ne bila udarila granata.

Naši jarki so imenitno zakriti in so bolj podobni vrtnim uticam, nego brambini zgradbam. Napada sovražnik samo ponosi. Luči se boji kakor mačka. Zato pa naše patrulje otipavajo sovražnika podnevi, bližajo se mu od vseh strani, mu nagajajo in mu nikjer ne dajo časa za njegov najljubši posel: dolce far niente. Če misli, da bo imel končno mir ter si obriše s četa znojne kapile, tedaj se na kaki drugi strani že zoper iznova začenja. Domuje pred nam v velih poletnih dvorcih, kjer se dvigajo pinjne in ciprese, v slikovitih vaseh, ki leže kakor igrače med zelenimi tratami.

Naša družba tu gori je precej pisana. V strelskih jarkih, ki se raztezajo kilometre daleč ter vabijo k izpredoru, se nahajajo različni jezikovni otoki. Ogrli, Hrvati, Nemci, Moravci, Dalmatinci, Slovenci, med granicarskimi oddelki precej avstrijskih Italijanov in goriških sinov.

Najprej je bilo treba premagati nekaj deževnih dni, nato je čez dan nenadoma nastopila mrečna vročina z vrsto težkih, soparnih noči, duščem zrakom, ki je obdajal telo kakor razburajoč obkladek. Končno je lahka burja odnesla debelo soparico in sedaj so vsaj noči zoper znoljive.

Sovražna glavna postojanka, ki je bila pripravljena južno Ivanogradu v liniji Koženec—Janowic in zgrajena trdnjava primerno, je bila na obeli strani ceste Radom—Nowa-Aleksandrija prebita po nemških četah. Rusi so se umaknili proti Ivanogradu in na desni breg Visle. Njihovo umikanje preko predmostja Nowe-Aleksandrije, je bilo že pod ognjem nemške artillerije. Avstrijske čete se bližajo med boji z zapada, nemške pa z juga utrdbam Ivanogradu. Rusi so štovljene kraje zapadno Visle začiali.

Vzhodno Visle so se nadaljevali boji z neznanjano srditostjo. Sovražnik se je branil skrajno žilavo.

Pri Chodelu in Borzechowu so vrgli deli armade nadvojvode Jožeta po hudem boju Ruse iz njihovih postojank.

Izgube sovražnika so velike. Število pri armadi nadvojvode napravljenih, včeraj naznanih ujetnikov je narastlo na 8000, plen na 15 strojnih pušk in 4 muničijske vozove.

Tudi dalej vzhodno proti Bugu so udarile nemške in avstrijske čete na več mestih v sovražne linije.

Ob gorajem Bugu so zavzeli ogrske polki predmostje Dobrotwa severno Kamionke Strumilote.

Ob Zlati Lipi in ob Dnjestru je ostal počasni neizpremenjen.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, finl.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 22. (Kor.) Uradno se objavlja: 22. julija 1915, opoldne.

Ozemlje zapadno Visle je bilo včeraj zoper pozorišče velikih uspehov zavezničev.

Sovražna glavna postojanka, ki je bila pripravljena južno Ivanogradu v liniji Koženec—Janowic in zgrajena trdnjava primerno, je bila na obeli strani ceste Radom—Nowa-Aleksandrija prebita po nemških četah. Rusi so se umaknili proti Ivanogradu in na desni breg Visle. Njihovo umikanje preko predmostja Nowe-Aleksandrije, je bilo že pod ognjem nemške artillerije. Avstrijske čete se bližajo med boji z zapada, nemške pa z juga utrdbam Ivanogradu. Rusi so štovljene kraje zapadno Visle začiali.

Med Vislo in Bugom se boj nadaljuje.

Vzhodno bojišče.

Severovzhodno Šavelj so ujele naše koncentrično prodirajoče čete med uspehnimi boji 4150 mož in uplenile pet strojnih pušk.

Predor ob doljni Dubisi je privadel nemške prednje čete v ozemlje Grynszki-Gudziny. Potoma je bilo zavzetih naskokom več sovražnih postojank. Rusi se izjavili.

Med Vislo in Bugom se boj nadaljuje.

Ob reki Narev je sovražnik ustavljal srečno.

Jugozapadno Lublina so avstrijske čete v zavzetih naskokom.

Ob reki Narev je sovražnik ustavljal srečno.

Pred devetimi leti

je priobčil pokojni dalmatinski poslanec Vinko Milič v zadruškem »Národnem Listu« nastopni članek pod naslovom »Italija in Hrvatska«:

Vse daže sluti, da Italija izstopi iz trozveze ravno zato, ker v njej ne more pričakovati uresničenja svojih aspiracij na vzhodni strani Jadranskega morja, kjer naletajo na Hrvatsko, ki naj prepreči karakterisbodi vpliv na Jadranu. Nese, razum Trentin, kar smatra Italija za irentento, spada v področje deloma slovensko, deloma hrvatsko. Nastane torej kruta borba, ker gre za bitje Hrvatske kot kraljevine, ki izgleda sedaj na mapi Evrope kot tekmovalka Italije.

Z ozirom na trozvezzo je hrvatsko primorje ogroženo v svoji narodni posesti. Pak, čim Italija izstopi iz trozvezze, bo Hrvatska z elementarnim navalom zahtevala in si izvojuje svoje naravno pravo do svojega jezika, ki ga je tujinec, krvitično iztisnil. Sedaj trpimo radi trozvezze, a čim ta izgine za Italijo, se vsaka stranka, torej tudi Hrvatska, povrne v naravno stanje.

Dve pokrajini ste danes žrtvovani poblepnosti italijski: Istra in Dalmacija, a Slovenci na svojem primorju se ne smejijo niti kulturno pojavit. To stanje mora nehati z dnem, ko Italija izstopi iz trozvezze. Zato mora naša narodna politika delati na razdretje trozvezze, ravno sedaj, ko se bodočnost Hrvatske kaže zagotovljena na Balkanu.

Mi Hrvatje smo imeli in XV. stoletju velikega državnika. To je bil Hrvanje, vojvoda Špiški. Njegova odločna politika se kaže sedaj aktualno.

On je predstavitev neodvisnosti celokupne Hrvatske, a ta ne dovoljuje na sijem teritoriju pristopa oblasti obmejnega držav. Ko se čita zgodovina njegove dobe in primerja s sedanjim stanjem Hrvatske, mora se sklepati, da njegova velika misel ima biti ideja naše politike v okvirju monarhije.

Italija si je skoro od istega casu pod Benetkami prizadevala, da bi unicila samoupravo in narodnost Dalmacijo, ki kateri so pripadali tudi kvarnerski otoki sedaj skoraj popolnoma odutjeni. Politika vojvode splitskega mora oživeti v tem času, ko se nam ponavljate ob nevarnosti, da začaklje našo narodno celokupnost in neodvisnost.

Italija je močna. Ali monarhija je veliko

(Naslednje stavke je današnja cenzura v Zadru zaplenila.)

Vsled našega položaja na morju smo uvaževani. Naj si naši politiki zapomnijo to, ker vidijo lahko jasno, kako Srbija Črniča in Bolgarska zahtevajo izhoda na morje. A naše otoče predstavljajo dvostruko vrednost, kar ima le Grška poleg Hrvatske. (Daljša zaključna izvajanja je današnja cenzura v Zadru zaplenila).

Tako je pisal poslanec Vinko Milič pred devetimi leti. Mož leži že v zemlji, če mnogo tega, kar je napovedoval, se danes uresničuje....! kakor marsikaj, kar so zastopniki južnih Slovanov leta in leta govorili ušesom, ki — niso hotela slišati!

Razne politične vesti.

Izpremembra na galileškem namestništvu. Namestnik na Galileji, dr. Vito Korto vski, je na lastno prošnjo vpojen. Na njegovo mesto je cesar imenoval generala pehoty Hermanna pl. Colarda. Imenovanje vojaka na to, posebno v sedanjih časih važno mesto se utemeljuje z ozirom na napredovanje miličarskih operacij v Galileji in z zopetnim zasedenjem pretežnega dela dežele po naših četah. Zato je umesino, da je za čas trajanja izrednih razmer uprav Galileje v rokah osebe visokega vojaškega dostojanstva. Sicer pa novi šef dežele ne bo vršil nikakih miličarskih funkcij in nastopi le normalni delokrog, določen po zakonu za politične šefe in je odgovoren ministrstvu. Istotako ne nastopi nikaka izpremembra v jezikovno pravnih določbah za oblasti. Tudi

je novi namestnik več deželnim jezikom, ker je mnogo svojega službenega časa preživel v Galileji in je tudi Stanislav njegov rojstni kraj.

Cesar je pisal odstopivšemu namestniku ročno pismo, sestavljeni v kaj topih in laščavih besedah. Izlasti omenja neutrudnih pripadavcev dr. Korotovskega v dosegom mirnega soživljanja obeli narodnosti v deželi in za delnozborsko voilino reformo, ki naj povspesi dosegog tega cilja, in pa v podporo vojevanja; slednjic se mu vladar zahvaljuje za vneto delovanje v podporo vojevanja.

Zasedenje Albanije po Srbih in Črno-gorcih in Italija. Glasila italijanske vlade niti ne prikrivajo, da je zasedenje Skadra po Črno-gorci zelo grenko presečenje za Italijo.

V položaju, v katerega je zašla po svoji »intervenciji« v sedanji svetovni vojni, Italija sicer ne more groziti s sabo proti Balkanu, s kako militarno operacijo, in to že iz tega razloga, ker je esercito nekje druge angažirani čez-glavo. Ali italijanski listi ne morejo skrivati ozlovljenja in še naprej viti z napovedovanjem poznejega konfliktu!

Oficijelno glasilo italijanskega ministra za vnojne stvari ne more razumeti, kaj je našelo Črno-gorce k zasedenju Skadra in Srbe v zasedenju Elbasana in Tirane — ne me neč se prijateljske odnosajo do štirih vlasti, na katerih strani Črno-gorci in Srbi vsebujejo. Ti poslednji da bi moral vedeti, da so sovražni hoteli ravno to, da bi došlo do navskrižja med Italijo in njenimi zavezniki. Zasedenje Skadra je nasprotno italijanskim namenom, italijanski politiki in zagovovilom, ki jih je črno-gorska vlada ponovno dala v Rimu. Zato je rešitev albanskega vprašanja za Italijo važnejše, nego ves problem na Balkanu, važnejše nego Jadransko vprašanje. Albansko vprašanje je za Italijo življensko vprašanje, ki pripravlja velike

Mej tem pa, ko se Soninov organ drži še v tonu resno svarečega očeta z nagubanim celom, ki kara, a vendar še ljubi, pa slutti »Messagero« v detetu že izpričena, ki mu ni več zaupati in ki morda že kuje — izdajstvo. »Messagero« ne izključuje prijateljškega sporazuma med Avstrijo in Srbijo, oziroma Črno-gorco. Svojo hudo slutnjo pojasnjuje italijanski list s tem, da so ponudbe četvornega sporazuma Bolgarski na račun Srbije napravili v Nišu in v Atenah velik vlti in provzročile ozlovljenje! Nadaljevanje postaje »Messagero« ironičen in sarkastičen, ko pravi: »Kakor znano, zahteva Bolgarska nemud odstop spornega makedonskega področja kot podlago za kooperacijo s četvornim sporazumom, dočim more to poslednji dajati le kožo medveda, ki — ni že ubit!!

Povsem umešno pričominja »Frankfurter Zeitung« k tem opomnionu in — grožnjem v italijanskih listih, da se ni čuditi, »a k o s e j u n a s k e b a l k a n s k e d ržavice se svoje strani ogledujejo po goto-vem plenu!« — Glasovi jeze v italijanskih oficijeljih in neoficijeljih listih radi zasedenja Albanije in pa ocene v njih o važnosti albanskega vprašanja za Italijo pomenjam, da more to poslednja v knjigo svoje sedanje vojne že zabeležiti prvo veliko efektivno politično izgubo! Računi s poznejimi konflikti so pa kaj problematicna stvar. Morejo se izvršiti tako, ali pa drugače. Nikjer ni zapisano, da ne bi kak poznej konflikt med Italijo in balkanskih državami še povečal mero — smole za Italijo!

Italija in vprašanje intervencije Romunske. V milanskem »Corriere della Sera« se bavi bukareški dopisnik tega lista Luciano Magrini z Romunsko in njenim vedenjem. Članek ovaja, ki avtor dvomi, da bi imela prizadevanja četvornega sporazuma pri Romunski kaj vseha. Iz vsega tona članka izhaja, da nima posebnega zaupanja o bodočnosti. Pričnava z veliko žalostjo, da bi mogli diplomacija in vojska centralnih vlasti izvojevati zmago, da bi se na sodeležbo Romunške na svetovni vojni moglo misliti še le tedaj, ko bi se razmere v Galiciji popolnoma izpremenile. Magrini pa ne veruje v tako izpremembo, ker sicer ne bi grajal Romunke, da se kot latinska država ne pridruži Italiji. Poleg mnogega drugega, čenur oporeka, pravi tudi, da ligovor Romunske, da Italija ni pravčarino informira Romunske o sklepu dogovora s trosporazumom, ne drži. Magrini trdi, da je italijanska vlada že mesec dni poprej, nego je napovedala vojno, pričebila Romunski, da pride do vojne z avstrijsko monarhijo. Po tem dragocenem pričnajanju vidimo, da se je Italija že 25. aprila trdno odločila za napoved vojne, ter da so pogajanja, ki jih je vodila s centralnima vlastima, imela samo tamen, da prevari svoja prejšnja zaveznika. Razsrejen, ker Romunski se noče nastopiti, se hudeje na romunsko vladlo, češ, da bi hoteli Romunski, kakor za časa bolanske vojne, prijeti za orožje se le tedaj, ko je ne bo potreba nič več razkriti. Pri tem se Magrini sklicuje na izjave

In zakaj me zbuje? — Ker je čas za zajtrk. — Ali je že tako pozno? — Bije ravno poldan. — Ze? — je zaključala Mignonne začuden. — Takoj vstanem, gospod Crochard. — Dobro, zajtrk vas čaka.

Po tem pogovoru ob zaprtih vratih je gostiščnik odšel in slišati je bilo njegovo stopinje po stopnicah.

Mignonne je hitro skočila s postelji, si uredila lase ter se oblekla. V petih minutah je že bila gotova.

Pogledala se je v zrcalo, ki je bil edinstven skloški okras njenje sobice, in bila si je všeč vkljub zelenkastemu steklu.

In imela je prav. Veselje in radost, da se je nahajala v Parizu, in upravičeno ali neupravičeno upanje, da kmalu objame svojega ljubimca, je dajalo njenemu ljubkemu šou nov in še dražestnejši izraz.

Ko je zajtrkovala spodaj v gostišču sobi majhne klobasice in mrzlo pečenko,

nekoga člana romunskega generalnega štaba, ki da je reklo, da je število romunske vojske premašo, da bi mogla Romunška v isti čas nastopiti proti monarhiji in zavrniti svoje meje proti Bolgarski. Poleg tege, da pričakuje Romunski muncije in konj. Magrini zaključuje svoj članek z dovolj jasno grožnjo, da bo za Romunsko prekasno, ne interviriči čim prej.

Tudi izjavjanja Magrinija ovajajo, da se je Italija tudi glede Romunske zaračuna. Mora torej poleg drugih, že gotovih, zabeležiti še to pasivno postavko v knjigi svojih računov o svoji sedanji vojni: precejošo gotovost, da Romunski ostane neutralna.

Domite vesti.

Rodoljubna beseda in rodoljuben čin. Castni predsednik družbenih šol v Puli, g. Niko Mardešić, je podaril za te šole 100 K in je obenem objavil v tamošnjem »Hrvatskem listu« nastopno pismo: Dragi hrvatski in slovenski deči! Danes je devetnajstek let, odkar so heroji, očetje in dedi vasi dočakali cesarju v kraju svojo iskreno zvestobo, sledec korakom dragih očetov, ter so potoliki v potopu počiljevem sovražnika, branec to slavno naše morje, te divine otroke, božanstveno obal in ime premile domovine.

Iz predragega Visa, iz svetih mučeniških kosti nam sevajo živi žarki hrabrosti, ljubavi in sklada, ki naj nas bodre in vžgejo newagašenogen v srcih naših, da vršimo dolžnost napram vedno ljubljeni domovini svoji.

Dragi otroci, veselite se in radijte se na tem, da živi duh nesmrtnega Tegetthoffa v naši hrabi mornarici; dñeite se in ponašajte s čini mjenih sinov; plevajte in slavite — das vas bo čisto malo in veliko — njena brezprimerna junata, ki so jih tudi sedaj z dejaniem pôsodili njeni nepremagljivi lev!

Z vseh: Slava večna nemirnemu Tegetthoffu, živel junaku naše hrabe mornarice, poklanjam 100 K za hrvatske šole v Puli.

Piccolo in Mayer. Kdor ne pozna zgodovine postanka bivšega tržaškega »Piccola« in pa cejenje osebe njega lastnika, bi morda misli, da ste to besedi v označenje dveh ekzistenc, ki ju lotuje neizmerni prepad — sedanje vojne. »Piccolo« je načelo, Mayer na nemški strani prepada. V resnici pa ste to le dve, nasprotno si zveneti besedi, ki pa jima zvoki ozdvajjanja v enem in istem — žepu. »Piccolo« blagajna je Mayerjeva blagajna, oziroma: »Piccolo« je bil za Mayerja načukrativnej — velesposasti, ki je pa poleg dobročinka za blagajno tvorila tudi nekako politično in »moralično« velesilo za naše tržaške razmere. Znajo je tisto pravstvo pravilo: česar ni v aktih to ne obstojo! Za naš Trst pa je veljalo: Le to, kar je v »Piccolo« — obstoji! Pa, da ni bila to veselija, ki je držala toliko duš v svoji oblasti?

Ali, odpri se je prepad — vojne in velesila je štrubunknila vaji. »Piccolo« in Mayer ni bilo več. Nič nismo čuli o njiju usodi do zadnjih dni, ko je prisoj iz Rima sporočilo, da je tamkaj »Piccolo« zopet oživel, celudi z malo omrežju, da za sedaj ne more igrat prejšnje vloge tržaške velesile! Ker pa sta »Piccolo« in Mayer ne razdržljiva pojma, je zahteval že zakon narave, da je takoj to za zaveleno zopet v svet tudi ime Mayer! Nu, znana stvar je, da z veličino časov in dogodkov načrščajo tudi načelo ljudij... In Mayer je mož, ki razume zahtevajoč časov in hoče vspriči sedanjih dogodkov postaviti — svojega moža!

(To je sicer nekoliko bolj po nemški zvezna fraza, ali odpusča nam bodi v tem izrednem položaju!) Vstopil je namreč — »Arbeiter Zeitung« nam sporoča to veliko vest — v italijansko udarno brzjavno pisarno Agenzia Stefani! Uverjeni smo, da to mož popolnoma zadoščalo novo... starim nalogam! Na delu stope torej zopet — »Piccolo« in Mayer!

Ob obletni začetku svetovne vojne. Iz pomočne pisarne ministrica za notranje stvari smo prejeli:

»Dne 26. julija bo dovršeno leto, ko je začela svetovna vojna. Žrtve, ki so jih naše hrabre čete doprinesle do sedaj za našo dolžnost, so neizmerni in s ponosom nas navdaja zavesi, da je splošni vojni položaj po zaslugu njihove hrabrosti čim najugodnejši. Skrb za ranjene in bolne vojščake, ljubezljivo obdarovanje junakov na fronti z milostnimi darovi, pomoč svojcem vpoklicancev in skrb za vdove in sirote padlih zahtevajo dejanske pomoči od njih, ki so ostali doma, ki ne služijo domovini na drug način in ki ne morejo sami izkazati vojščkom svoje hvaljenosti. Menda ga pa ni primernejšega dneva za to, da se vaskomur, ki mu je do domovina draga, položi na srce dolžnost, da po svoji moći prispeva na oltar domovinske vojne oskrbe.« — Ob obletni napovedi vojne se obračamo v smislu gornjega po-

zvezna do občinstva, naj ta pomembni dan posveti v dan žrtve za vojno oskrbo. Darovi naj se pošljajo na eno sledečih mest: 1) zveznemu vodstvu Rdečega križa na Dunaju (Skrb za ranjene ali bolne častnike in vojake), eventualno glavnemu društvu družbe v deželnem glavnem mestu, ali po-

družnicu Rdečega križa v dotičnem kraju, kjer ima darovalec svoje bivališče; 2) vojno pomozni pisarni c. kr. ministrica za notranje stvari (Skrb za pripadnike vpoklicancev in za tiste, ki trpe bedo vsled vojne), poštne in hranilni konti 149.602, eventualno deželnim pomočni pisarni pri političnih deželnih vladah posamečnih krovov; 3) uradu za vojno oskrbo c. in kr. vojnega ministrica, Bergasse 16 (Skrb za vojake na bojišču in invalidje) eventualno na kako bližnjo nabiralnicu;

4) vdovskemu in siročinskemu fondumu oborožene sile, Dunaj 1, Schwarzenbergerplatz I. — Poudarjati je še treba, da je centralizacija nabiralnic pač v interesu skupnosti, in zato naj se darovi pošljajo po svojem nimenju eni teh štirih nabiralnic.

Kdor bi hotel nakloniti enak dar vsem štirim panogam, naj pošlje svoj dar na račun tehnične obratne centrale vojnopoloznega urada 149.622, ker se tjakaj poslani darovi najcepo razdelijo na vse štiri nabiralnice. — Pozivamo torej naše slovensko ljudstvo, da ob obletnični izbruhu vojne tudi stori svojo dolžnost in po svoji moči poizkušati lajsati bedo, ki je nastala po vojni. Naša uprava bo radovoljno sprejeti tozadne darove in jih odpotivila dočasnim centralnim nabiralnicam.

Srčne pozdrave posiljajo staršem, znamenim v prijateljem: brata Anton in Josip Fonda, Anton Frankovič iz Lokve na Krasu, Slavko Žiberna, Anton Obersnel iz Divače, Josip Fuk, Sv. Ivan, Andrej Morel, Neverke pri St. Petru, Franc Babic iz Rodika, Maks Bačar, Ustje pri Ajdovščini,

vojna pošta 48.

V bolnišnici v Krasin ob Beču na Moravskem se nahaja Emil Firm, odbornik šentjakobske Cíatlince in tajnik kolesarskega društva »Balkan«, ki je prišel s severnega bojišča.

Dvanajstleten dečko utonil. Včeraj po polnoči okoli polidveh je bil zdravnik z zdravniške postaje pozvan, naj bi šel v Faccanonevo kamnolome na novi openski cesti (nad Sv. Ivanom), češ, da so tam našli truplo nekoga dečka v neki mlaki. Zdravnik se je nemudoma odpeljal na rečeno mesto, in tam je našel 12letnega Karla Spazzala, ki pa je bil že mrtev. Truplo ubogega otro